

Ἡ αἰσθησις τῆς γεύσεως ἐμποδίζει τὴν πρόοδον πάσης εὐγενοῦς αἰσθήσεως· τὸ τέκνον συνάγει ὅλους τοὺς διαλογισμοὺς αὐτοῦ εἰς μόνης ταύτης τῆς ὀρέξεως τὴν θεραπείαν. Οὕτω προετοιμάζεται νὰ γένη ἡδυπαθὴς καὶ φιλήδονος· ὅθεν τὸ μέγα κακὸν δὲν εἶναι, ὅτι ὑπερφροτονώμενος ὁ στόμαχος ἐπιφέρει ἀσθένειαν, ἀλλ' ὅτι βλάπτεται ὁ ἠθικὸς χαρακτὴρ, πρὶν ἐντελῶς ἀναπτυχθῆ. Τὸ τέκνον, καθὼς ἀνατρεφόμενον τοιοῦτοτρόπως, γίνεταί πεισματῶδες καὶ αὐθαδές. Ἄν δὲν εὐχαριστῆς τὰς ἀπαιτήσεις του (καὶ αἱ κραυγαὶ του εἶναι ἀπαιτήσεις), μανθάνει γρηγορὰ νὰ θυμῶνῃ, ἔν' αὐξάνῃ τὸν θυμὸν αὐτοῦ εἰς σχεδὸν παιδαριώδη μανίαν. Ἴδου τώρα τίνι τρόπῳ φυτεύονται τὰ σπέρματα τῆς ἠθικῆς διαφθορᾶς, τῶν ὁποίων αἱ ῥίζαι εἰσέρχονται τόσον βαθύτερον, ὅσον εἶναι ἀπαλωτέρα ἡ δεχομένη αὐτὰ γῆ!

Τίς ἀράγε ἢ αἰτία, ὅτι τόσον συνεχῶς βλέπομεν τὴν ὀλεθρίαν ταύτην φυσικὴν περιποίησιν, καὶ τοὺς φαρμακεροὺς αὐτῆς καρπούς; Διὰ τὴν βλέπομεν τόσα πολυταγισμένα, ἀδδηφάγα, κακόγνωμα, αὐτοφίλαντα, καὶ πεισματῶδη τέκνα; Τρία μεγάλα αἰτία συνεργοῦν πρὸς τοῦτο—μητρικὴ ἀγάπη, κενοδοξία, καὶ ἄγνοια. Ἄνταται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι πᾶσα μήτηρ, ὑγιεῖς ἔχουσα τὰς φρένας, ἀγαπᾷ τὸ τέκνον αὐτῆς μᾶλλον παρὰ τὸν ἑαυτὸν της. Πῶς λοιπὸν ἐμπορεῖ νὰ μὴ δίδῃ εἰς αὐτὸ πᾶν ὅ,τι θέλει! Τὸ ποθεινότερον, τὸ ἡδονικότερον πρᾶγμα διὰ τὸ τέκνον εἶναι τὸ φαγητὸν, καὶ λοιπὸν ἢ μήτηρ δίδει αὐτὸ πλουσιοπαρόχως. Θέλει νὰ μεγαλώσῃ τὸ τέκνον της, νὰ γένη δυνατὸν καὶ παχύ. Τώρα δὲ βοηθεῖ καὶ ἡ κενοδοξία. Πᾶσα μήτηρ ὑπερηφανεύεται διὰ τὸ τέκνον της, καὶ ἠθέλειν ἀσμένως θυσιάσειν κατὰ διὰ νὰ ἴδῃ αὐτὸ ὠραιότερον παντὸς ἄλλου· πρὸς κατόρθωσιν δὲ τούτου ταγίζει αὐτὸ ὑπερβολικά. Πλὴν τοῦτο δὲν συμβαίνει χωρὶς τὴν τρίτην αἰτίαν,—τὴν ἄγνοιαν. Ἡ ἄγνοια δὲν καταλαμβάνει ὅτι τοῦ τέκνου ἢ εὐξία κρέμεται ἀπὸ τὴν ποσότητα τὴν ὁποίαν χωνεύει, μᾶλλον παρ' ἀπὸ τὴν ποσότητα τὴν ὁποίαν καταπίνει, καὶ παραβλέπει τὸ μέγα μέσον, τὸ ὁποῖον δὲν ἐννοεῖ, ἤγουν τὰ θρεπτικὰ ὄργανα, τῶν ὁποίων ὑπόργημα εἶναι νὰ ἐτοιμάζωσι τροφήν διὰ τὸ σῶμα ἀπὸ τὸ φαγητὸν, τὸ ἐμβαῖνον εἰς τὸν στόμαχον. Τόσον μόνον φαγητὸν ὠφελεῖ, ὅσον πραγματικῶς χωνεύει τὸ τέκνον· ἀπὸ δὲ τὸ μένον ἀχώνευτον δὲν πηγάζει παρὰ κακόν.

Ὡς ἤρχισαν, οὕτω καὶ τελειοῦν αἱ πονηραὶ αὐτὰι ἔξεις,—μὲ μίαν τυφλὴν καὶ ἄκριτον φιλοπορογίαν. Πῶς ἐμπορεῖ νὰ μὴν εὐχαριστῆ

κατὰ πάντα τὸ τέκνον μία, ἥτις τὸ ἀγαπᾷ τόσον πολὺ! Ὅταν φανῶσιν αἱ ἀναγκαῖαι συνέπειαι τῆς μεταχειρίσεως ταύτης, καὶ τὸ παιδίον γένη κακόγνωμον, ὑπερφίλαντον, καὶ πεισματῶδες, ἔρχισῃ, μικρότατον ἀκόμη, νὰ βασανίσῃ τὴν μητέρα του, ἢ τυφλὴ αὐτὴ καὶ ἀσθενὴς ἀγάπη, μὴ δυναμένη ν' ἀντισταθῆ, δικαιολογεῖται μὴ γραῶδη τινὰ ἐπιχειρήματα, ὡς ὅτι, 'Τὸ κακόμοιον τὸ παιδίον ἀκόμη δὲν ἐμπορεῖ νὰ νοήσῃ· ὁ νοῦς δὲν ἀναπτύσσεται τὸ πρῶτον ἔτος· ἄς μεγαλύνῃ, καὶ τότε θέλω τὸ ἀναθρέψειν.' Ἐν τῷ μεταξύ, πρὶν ὁ νοῦς ἀναπτυχθῆ, τὸ παιδίον ἀνατρεφεται κακῶς, καὶ χαλαταί. Πρῶτον μεταχειρίζεται τὸν νοῦν αὐτοῦ εἰς βασανισμόν τῆς μητρὸς του, καὶ δὲν ἀργεῖ νὰ κατισταθῆ τυραννίσκος. Παραπολλὰς τοιαύτας μητέρας γνωρίζομεν, δουλωμένας εἰς τὰ τέκνα των! Τίς πταίει; ὅτι ἔσπειραν, αὐτὸ καὶ θερίζουν.

ΚΑΘΩΣ ὁ ἐπιτήδειος ζωγράφος, ὅταν ζωγραφῆ εἰκόνα, βάλλει ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸ πρωτότυπον, καὶ πρὸς αὐτὸ προσηλώσας τὰ ὄμματα, ἀγωνίζεται μετὰ πάσης προσοχῆς νὰ γράψῃ τὸ σχῆμα, τὸ χρῶμα, τὸν χαρακτῆρα, καὶ τὰ ἴχνη πάντα τοῦ πρωτοτύπου, καὶ νὰ ἀναδείξῃ τὴν εἰκόνα, εἰκόνα ζῶσαν, καὶ κατὰ πάντα ὁμοίαν τοῦ πρωτοτύπου, οὕτω καὶ ὁ ἐραστὴς τῆς τελειότητος βάλλει ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸ ὑπετελειον πασῶν τῶν ἀρετῶν πρωτότυπον, τὸν Σωτῆρα, λέγω, τοῦ κόσμου, τὸν Ἰησοῦν, καὶ προσηλώσας εἰς αὐτὸν τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν, ἐπιμελεῖται, ὅσον ἢ φύσις δύναται, ὑπὸ τῆς χάριτος δυναμουμένη, ὥστε καὶ τὰς διαθέσεις, καὶ τὰ λόγια, καὶ τὰς πράξεις νὰ μιμηθῆ, καὶ νὰ ἐπακολουθήσῃ εἰς ὅλα τὰ ἴχνη αὐτοῦ, καὶ νὰ παραστήσῃ ἑαυτὸν τελείαν τοῦ πρωτοτύπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰκόνα.

Ἐκ τούτου γίνεται πρᾶος καὶ ταπεινὸς τὴν καρδίαν, κατὰ τὸ μάθημα τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ· γίνεται ὑπήκοος εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ πρόσταγμα, ὡς ὁ ἀρχηγὸς τῆς πίστεως Ἰησοῦς· ἀνεξίκακος εἰς τὰς συγκοφαντίας, μακρόθυμος εἰς τὰς ὕβρεις, ὑπομονητικὸς εἰς τοὺς διωγμούς, ἰσχυρὸς εἰς τοὺς κατὰ τῶν δαιμόνων πολέμους· ἡ μὲν ψυχὴ αὐτοῦ γίνεται ἀπλὴ καὶ ἄκακος, ὁ δὲ νοῦς καθαρὸς καὶ πνεῶν θείου ζήλου, ἡ δὲ καρδία πλήρης ἐκείνης τῆς ἀγάπης, περὶ τῆς ὁποίας εἶπεν ὁ Κύριος, 'Μεῖζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.'—ΘΕΟΤΟΚΗΣ.

ΜΟΝΟΝ ὁ πεπαιδευμένος λαὸς ἐμπορεῖ νὰ ἦναι διὰ πάντα ἐλεύθερος.